

VOORAF

Voor u ligt het scenario-onderzoek voor het sociaal domein van de gemeente Oirschot. Het sociaal domein is in Oirschot dermate complex georganiseerd dat effectieve en efficiënte uitvoering van beleid lastig te verwezenlijken is. Naar aanleiding van het debat met de gemeenteraad in het najaar van 2018 heeft het College van B&W aan de StrategieCentrale de opdracht gegeven om drie scenario's te onderzoeken om het gehele sociale domein van Oirschot onder te brengen in één subregio. Er is met andere woorden opdracht gegeven om een geografische structuur te zoeken die het beste bij het sociale domein van Oirschot past. Zoeken naar een geografische en daarmee statische structuur in een domein dat voortdurend in ontwikkeling is, is een behoorlijke uitdaging. De geformuleerde opdracht zoals die aan ons is verstrekt biedt ruimte om ook een alternatief scenario te onderzoeken dat aansluit bij de bestuurlijke en inhoudelijke dynamiek van het sociaal domein.

Om meer greep en zicht te krijgen op de verwachtingen binnen de gemeente Oirschot hebben we gesprekken gevoerd met leden van de Adviesraad Zorg en Samenleving en met leden van de klankbordgroep uit de gemeenteraad. De leden van de gemeenteraad zijn ook tussentijds geïnformeerd over de stand van zaken in het scenario-onderzoek.

Er is ook regelmatig contact onderhouden met de adviseur die in opdracht van de WSD in Boxtel een onderzoek uitvoert naar een mogelijke ondersteuningsstructuur voor de gemeente Oirschot bij de uitvoering van de Participatiewet. Dit onderzoek heeft een inhoudelijke component die aansluit bij de conclusies van dit scenario-onderzoek. Er kan op dit moment nog geen inhoudelijke vergelijking plaatsvinden van beide onderzoeken omdat het onderzoek van de WSD nog in uitvoering is.

Tilburg, 15 juni 2019

Auke Blaauwbroek
Mariëlle Blanken
Ranjith Clemminck
Ellen Dingemans

1. INLEIDING

AANLEIDING VOOR HET SCENARIO-ONDERZOEK

In de gemeente Oirschot is in het najaar van 2017 een discussie gevoerd over de bestuurlijke toekomst. De gemeenteraad heeft toen gekozen voor het behoud van een zelfstandige positie vanuit de redenering dat Oirschot een krachtige gemeente is met een duidelijke identiteit. Daarnaast heeft de gemeenteraad een toekomstperspectief vastgesteld om verder te regionaliseren en samen te werken in de stadsregio Eindhoven vanuit het principe van niet vrijblijvende thematische netwerksamenwerking. Deze keuze past bij de gekozen zelfstandige positionering van Oirschot maar vraagt tegelijkertijd ook nadere precisering van keuzes. Er wordt immers veel op verschillende borden tegelijk geschaakt waarmee de balans tussen bestuurlijke ambitie, ambtelijke capaciteit en schaarse middelen onder druk is komen te staan.

Deze situatie is goed zichtbaar binnen het sociaal domein. De intergemeentelijke samenwerking in het sociaal domein is bijzonder complex en voor de bestuurders en ambtelijke medewerkers nauwelijks nog adequaat in te richten en te sturen en dus kostbaar. De huidige situatie is vanuit de historie organisch gegroeid op basis van veelal pragmatische argumenten en ad hoc keuzes. Consequentie van deze besluitvorming is dat Oirschot niet integraal deel uit maakt van een subregio. Voor bestuurders en ambtelijke ondersteuners is het inrichten en sturing geven aan het sociaal domein makkelijker wanneer binnen één thema voor één subregio wordt gekozen.

Grofweg gezegd valt de WMO grotendeels in de subregio De Kempen, de WSW (onderdeel van de Participatiewet) wordt uitgevoerd door de WSD in Boxtel en voor de Jeugdzorg wordt samenwerking gezocht in het grootstedelijk gebied Eindhoven. De integrale toegang is lokaal georganiseerd. Dat levert de volgende problemen op:

- De onderverdeling valt moeilijk te rijmen met de door de gemeenteraad vastgestelde visie op de integrale uitvoering binnen het sociale domein;
- De uitvoering is in de huidige situatie deels belegd in de Gemeenschappelijke Regeling van de Samenwerking Kempengemeenten die werkt vanuit een afwijkende visie;
- Er is sprake van een veelvoud aan partners waarmee wordt samengewerkt. Sturing geven aan deze partners vraagt veel van de bestuurlijke en ambtelijke capaciteit, leidt tot inefficiënt werken en uiteindelijk tot hogere kosten;

- Door de complexe situatie wordt de transformatie-opgave belemmerd.

OPDRACHT

Met de vaststelling van de visie op het sociaal domein is een brede integrale basis gelegd in het belang van de inwoners van Oirschot. De gemeenteraad van Oirschot heeft uitgesproken dat dit beleid uitgangspunt dient te zijn voor het scenario-onderzoek. Het College van B&W heeft in september 2018 aan de gemeenteraad voorgesteld om een scenario-onderzoek uit te voeren. De gemeenteraad heeft op 30 oktober 2018 met gewijzigd dictum ingestemd. Daarop heeft het College van B&W aan de StrategieCentrale gevraagd om met een oplossing te komen voor de gesignaleerde problemen in de vorm van een scenario-onderzoek. De randvoorwaarden zijn door de gemeenteraad vastgesteld. Deze randvoorwaarden zijn:

- Het huidige beleid is het uitgangspunt: het sociale beleidskader (2014) en de organisatie met een integrale lokale toegang tot zorg, welzijn en ondersteuning (WIJzer);
- Voor het hele sociale domein wordt gekozen voor één samenwerkingsgebied: beleid, frontoffice en backoffice;¹
- Er worden drie scenario's onderzocht: samenwerking in De Kempen, Dommervallei en met Best en Veldhoven (BOV).²

De StrategieCentrale heeft daarbij de mogelijkheid opengehouden voor het toevoegen van een alternatief scenario dat mogelijk uit de verkenning naar voren zou kunnen komen.

Het onafhankelijke onderzoek valt op te delen in twee fases. In de eerste fase ligt de nadruk op de inhoudelijke analyse van de huidige situatie en op het in kaart brengen van de mogelijke consequenties bij de keuze voor de verschillende scenario's. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek formuleert het College van Burgemeester en Wethouders een voorstel tot een principe besluit over de toekomst van het sociaal domein dat vervolgens in september 2019 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Op basis van deze besluitvorming kan in de tweede fase verkend worden of de gemeenten in het voorkeursscenario bereid zijn om tot samenwerking over te gaan, dan wel om de samenwerking te verdiepen. Daarnaast wordt in deze fase het voorkeursscenario verder uitgewerkt en de praktische haalbaarheid getoetst. In deze fase worden aanvullende randvoorwaarden meegenomen die de raad met een amendement in oktober 2018 heeft vastgesteld.³

¹ Conform de besluitvorming van de gemeenteraad op 30 oktober 2018

² Conform de besluitvorming van de gemeenteraad op 30 oktober 2018

³ In het raadsbesluit van 30 oktober 2018 is opgenomen dat de samenwerking geschikt wordt geacht als gemeenten samen met Oirschot bereid zijn om alle taken van het sociale domein samen op te pakken, beleid, uitvoering en backoffice ondergebracht kunnen worden in een gezamenlijke gemeenschappelijke regeling, dat er geïnvesteerd wordt in een uniforme geïntegreerde afstemming tussen werkgeversbenadering, Sociale Zaken en participatiebedrijf voor het totale samenwerkingsgebied en dat er toe wordt gewerkt naar een gemeenschappelijke werkgeversbenadering die door alle ondernemersverenigingen en gemeenteraden ondersteund kan worden.

Voor deze scenariostudie in fase 1 heeft de StrategieCentrale nauw samengewerkt met onderzoekers van het PON in Tilburg.

ONDERZOEKSAANPAK EN OPBOUW RAPPORT

Binnen de opdracht wordt gevraagd om drie verschillende scenario's te onderzoeken. Om een adequate analyse te maken van de mogelijke consequenties bij de keuze voor elk van de drie scenario's is er in eerste instantie een grondige analyse gemaakt van de huidige situatie op basis van beschikbaar gestelde beleidsdocumenten en interviews met betrokken ambtelijk ondersteuners. Deze huidige situatie wordt vanuit het perspectief van de klantreis in hoofdstuk 2 beschreven. Dat betekent concreet dat eerst de toegang wordt beschreven, vervolgens de organisatie van de backoffice, de governance en het beleid en tenslotte de inkoop.

Vervolgens is op basis van zowel deskresearch als via interviews geïnventariseerd welke consequenties er optreden wanneer het sociale domein van Oirschot in het geheel onder wordt gebracht in de structuur van één van de drie subregio's. Deze drie scenario's en de consequenties in de structuur worden beschreven in hoofdstuk 3, waarbij ook de klantreis van de inwoner weer als perspectief is gekozen.

De geformuleerde uitgangspunten in het besluit van de gemeenteraad (30 oktober 2018) bieden ruimte om een vierde scenario te presenteren. Aangezien dit scenario buiten de specifieke opdracht valt om het gehele sociaal domein in één van de aangeboden geografische structuren te plaatsen, hebben we hiervoor een apart hoofdstuk ingericht.

In hoofdstuk 5 presenteren wij enkele conclusies en een gericht advies om de besluitvorming in de gemeenteraad te onderbouwen.

2. DE HUIDIGE SITUATIE IN OIRSCHOT

De huidige situatie van het sociaal domein in Oirschot is te typeren als een web van allerlei samenwerkingen in verschillende subregio's en met verschillende partners. De complexiteit van het web maakt de situatie nauwelijks werkbaar en verhindert de verdere implementatie van de integrale visie zoals die in het sociaal beleidskader in 2014 is vastgesteld. Grof gesteld is de integraliteit aan de voorkant (toegang voor bewoners) al sterk doorgevoerd, maar raakt het web aan de achterkant (backoffice, beleid en inkoop) in de knoop. Hieronder hebben we de huidige situatie beschreven vanuit het perspectief van de inwoner. Deze inwoner meldt zich bij de Toegang of ook wel frontoffice. De aard van de hulpvraag bepaalt de wijze en mate van inzet via de backoffice. Vervolgens toetsen we in hoeverre de procedures van front- en backoffice vanuit de visie, beleid en governance worden ondersteund om vervolgens te inventariseren hoe de inkoop wordt georganiseerd.

TOEGANG VIA WIJZER

De organisatie van het sociaal domein in één integrale toegang tot zorg, welzijn en ondersteuning via Wijzer is een belangrijk uitgangspunt voor Oirschot. In de afgelopen jaren is het idee van integrale toegang uitgewerkt en heeft Wijzer steeds meer vorm gekregen. Sinds 2018 is de LEV-groep de hoofdpartner in Wijzer, die zorgt voor de integrale toegang en de uitvoering van welzijnswerk en het algemeen maatschappelijk werk (aanbestedingsdocument, 2017). De toegang wordt verzorgd door een team met wisselende samenstelling van professionals uit het netwerk. Afhankelijk van de hulpvraag die binnenkomt, wordt de passende professional gezocht die samen met de inwoner op zoek gaat naar wat nodig is. In beginsel wordt er dus niet zozeer gedacht vanuit de drie decentralisaties (Jeugdwet, WMO, en Participatiewet), maar vanuit wat er nodig is.

De integrale werkwijze is in Wijzer zowel horizontaal als verticaal opgepakt. De professional die de inwoner bij binnenkomst opvangt, denkt over de drie decentralisaties heen. Waar nodig, met name in het geval van multiproblematiek, wordt zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, WMO en Participatiewet gecombineerd (horizontale integraliteit). Ook wordt er snel geschakeld tussen de 0e, 1e en 2e-lijns zorg vanuit het idee dat naar 2e-lijns zorg wordt doorverwezen waar noodzakelijk en naar afschaling wordt gestreefd waar mogelijk (verticale integraliteit). De casusregie ligt te allen tijde bij de professional uit team Wijzer. Oirschot gaat daarbij uit van de aanpak **één gezin, één plan, één regisseur**.

Met het uitbesteden van de integrale toegang aan de LEV-groep heeft de taakstelling om de beweging naar voren te maken vorm gekregen. Waar mogelijk wordt hulp en ondersteuning geboden vanuit het welzijnswerk en het algemeen maatschappelijk werk van de LEV-groep. Als er meer ondersteuning nodig is, dan wordt zorg op 1^e en/of 2^e lijn geïndiceerd. Voor de jeugdzorg gebeurt dat in eigen

beheer door de professionals in Wijzer. Voor zorg in het kader van WMO en Participatiewet zijn consultants van ISD de Kempen gemandateerd om te indiceren en beschikken.

ORGANISATIE VAN DE BACKOFFICE

In de huidige situatie is de backoffice verdeeld over twee partijen. Het deel van de cliëntenadministratie dat gaat over hulp en ondersteuning in Wijzer wordt vastgelegd in het eigen administratiesysteem van de LEV-groep. De administratie rondom de geïndiceerde hulp en voorzieningen wordt voor alle drie de decentralisaties - WMO, Jeugdwet en Participatiewet - vastgelegd in het administratiesysteem van ISD de Kempen.

Er is geen directe koppeling tussen de administratiesystemen van de LEV-groep, van de ISD en van het Shared Service Center (SCC) en de afstemming verloopt moeizaam. Een integraal klantbeeld, vastgelegd in één systeem ontbreekt hierdoor. Dat maakt regievoering in de praktijk lastig. Deze moeizame afstemming belemmert het krijgen van een goed overzicht van de besteding van de middelen, de controle van de kwaliteit van hulp en afstemming met de inkoop.

GOVERNANCE, VISIE EN BELEID

Oirschot is deelnemer in verschillende gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden. Allereerst neemt Oirschot deel in de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkende Kempengemeenten (GRSK). ISD de Kempen valt onder deze gemeenschappelijke regeling en wordt per 1 juli 2019 opgesplitst in een afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (MD) en een Participatie Bedrijf (P-bedrijf). In de huidige situatie betekent dat voor Oirschot dat ze onderdeel zullen zijn van de afdeling MD vanuit de GR-samenwerking en dat er een DVO is gesloten met het P-bedrijf. Daarnaast is Oirschot voor de uitvoering van de WSW aangesloten bij een gemeenschappelijke regeling die 10 gemeenten hebben gesloten met de WSD. Op het gebied van jeugd is Oirschot aangesloten bij de '21 voor de jeugd'. Deze groep van 21 gemeenten wordt voor inkoop gesplitst in een DVO10 gericht op Helmond en een DVO11 gericht op Eindhoven. In de huidige situatie is Oirschot onderdeel van de DVO11.

Uit het sociaal beleidskader van 2014 spreekt een duidelijke integrale visie, die om verschillende redenen nodig wordt geacht. In alle drie de decentralisaties staat zelfredzaamheid centraal en bovendien is er overlap van doelgroepen en leefgebieden tussen de afzonderlijke decentralisaties. Oirschot vindt de integrale benadering van groot belang om inwoners op deze manier te kunnen ondersteunen vanuit het principe van **1 gezin, 1 plan en 1 regisseur**. Daarnaast levert deze wijze van werken een instrument op om kosten en middelen te kunnen beheersen. Ook wordt in het sociaal beleidskader belang gehecht aan preventie en het laagdrempelig en dichtbij organiseren van hulp en ondersteuning. De LEV-groep vervult hierin een

schakelfunctie en heeft een sterke taakstelling meegekregen om 'de beweging naar voren' te gaan maken, dus hulpvragen zoveel mogelijk op te pakken binnen de 0^e en 1^e-lijns zorg en het beroep op geïndiceerde hulp te verlagen.

De visie op een integrale benadering, die is uitgewerkt in een integrale toegang voor hulp, ondersteuning en zorg, sluit niet goed aan op de visie op regievoering van de Kempengemeenten die bij ISD de Kempen wordt gehanteerd. Hierdoor staat het realiseren van de eigen visie onder druk. Een groot gedeelte van het beleid voor WMO en participatie wordt namelijk voorbereid bij de ISD, om vervolgens lokaal te worden vastgesteld. Op het gebied van de participatiewet bepaalt de ISD een deel van het beleid voor Oirschot in nauwe samenspraak met de beleidsambtenaren van Oirschot.

Bij de uitvoering van het beleid in de P-wet wordt voor het doelmatigheidsdeel samengewerkt met zowel de ISD als met de WSD. Het ontwikkeld beleid wordt veelal vervolgens in het Algemeen Bestuur van de GR goedgekeurd alvorens het naar de verschillende gemeenteraden wordt gestuurd ter accordering en vaststelling. Op het gebied van WMO wordt ook afstemming gezocht met collega's in de BOV-regio, met name op het gebied van inkoop. Het beleid rondom de Jeugdwet heeft Oirschot in het geheel naar zich toegetrokken. Er vindt afstemming plaats binnen de DVO11 als het gaat om de inkoop van specialistische jeugdzorg. Ook is er intercollegiale inhoudelijke afstemming binnen de BOV-regio.

Naast het opstellen van beleid, speelt ISD de Kempen nog een belangrijke rol in de beleidsvorming. Doordat de backoffice bij de ISD is belegd, is Oirschot voor sturingsinformatie namelijk ook volledig afhankelijk van de ISD. Door de moeizame afstemming tussen de ISD en de LEV-groep is sturingsinformatie vaak onvoldoende beschikbaar.

ORGANISATIE VAN DE INKOOP

Oirschot werkt op het gebied van inkoop met veel verschillende partners samen. Allereerst wordt welzijn en ondersteuning intern uitgevoerd door de LEV-groep en wordt leerlingenvervoer door Oirschot zelf ingekocht. Specialistische jeugdzorg wordt ingekocht in het DVO11 verband, dat is onderdeel van '21 voor de jeugd'. De inkoop vindt plaats bij centrumgemeente Eindhoven.

Onderdelen van de WMO, namelijk het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang, worden door Eindhoven ingekocht in opdracht van Oirschot. WMO-voorzieningen worden door BIZOB (Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost Brabant) ingekocht in opdracht van een samenwerking tussen BOV en de Kempen. Voor de participatiewet wordt ingekocht bij de WSD waar het gaat om inwoners die nog onder de WSW vallen. Dit gebeurt in opdracht van de GR van 10 gemeenten. Voor re-integratie vanaf 1 juli 2019 is er een DVO afgesloten. De DVO regelt voor Oirschot de uitvoering van re-integratie bij het Participatiebedrijf KempenPlus. Daarnaast

maakt Oirschot deel voor het sociaal domein deel uit van de GRSK. De WSD, die ook een deel van de re-integratie voor haar rekening neemt doet dit op basis van een transitiearrangement.

3. DRIE SCENARIO'S VERKEND

Gevraagd is om te onderzoeken welke consequenties het heeft om het gehele sociale domein van Oirschot onder te brengen in een van de drie volgende scenario's:

- De Kempen;
- Dommelvallei;
- Best en Veldhoven (BOV).

Bij de beschrijving van de consequenties maken wij gebruik van de indeling zoals die gehanteerd is voor de bestaande situatie in Oirschot. Zo wordt er vanuit het perspectief van de klantreis gekeken naar de consequenties voor de Toegang, de organisatie van de backoffice, voor governance, visie en beleid en voor de organisatie van de inkoop.

3.1 DE KEMPEN

Toegang

Wanneer het sociale domein van Oirschot uitgevoerd gaat worden in Kempenverband als onderdeel van de GRSK, dan krijgt de organisatie van de Toegang te maken met een andere werkwijze. In de Kempen werkt men niet vanuit een integrale visie, maar vanuit het zogeheten cafetariamodel. In de visie staat de samenhang met het hele sociale domein centraal waarbij de uitvoering specialistisch is. In dit model worden specialisten per zorgdomein ingezet. Vragen op het gebied van WMO, de Jeugdwet, bijzondere bijstand, armoedebeleid en schuldhulpverlening vallen onder de nieuwe afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (MD). Inwoners met een hulpvraag rond jongeren worden daarbinnen opgevangen door professionals met een specialisatie in de jeugdhulp. Mocht de problematiek verder reiken dan alleen jeugdhulp, dan vindt er afstemming plaats met specialisten van een ander zorgdomein. De specialist die de inwoner heeft 'aangenomen' bepaalt wat er nodig is voor de eigen lijn en voert de casusregie uit. Vanuit de inzet van een procesregisseur kan via een breder netwerk van specialisten de benodigde zorg geleverd worden als dat in een meervoudige casus nodig is, de regie blijft in die situaties bij de procesregisseur.

Inwoners met een vraag op het gebied van participatie en inkomen worden niet door Maatschappelijke Dienstverlening opgevangen maar door het Participatiebedrijf KempenPlus in oprichting. Deze nieuwe organisatie, voortkomend uit de bestaande sociale werkvoorziening WVK in Bladel en een deel van de ISD, start per 1 juli 2019. Inwoners die in aanmerking komen voor bijvoorbeeld inkomensondersteuning en beschut werk worden in dit scenario begeleid vanuit het Participatiebedrijf.

De focus ligt vooralsnog op het adequaat laten functioneren van de organisatie MD en van het Participatiebedrijf en om de dienstverlening zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten. Er wordt nu gewerkt met lokale teams per gemeente met afzonderlijke loketten per decentralisatie. De loketten worden zoveel mogelijk door de dezelfde medewerkers bemenst om lokale inbedding te stimuleren. Er is nog geen expliciet beleid geformuleerd om het voorliggend veld meer te betrekken bij de uitvoering in het kader van preventie.

Organisatie van de backoffice

De backoffice loopt voor alle deelnemende gemeenten via de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening in oprichting en nu nog de ISD. Vanaf 1 juli 2019 werkt het Participatiebedrijf met een eigen backoffice. Enkel voor bijzondere bijstand is er een lijn waarbij de voorbereiding ligt bij MD en de uiteindelijke uitbetaling loopt via het Participatiebedrijf. Oirschot heeft momenteel de jeugdhulp voor een belangrijk deel in eigen hand. Bij overgang naar MD leidt dit tot een nieuwe afstemming en is de bestaande DVO Jeugd voor Oirschot in de nieuwe situatie overbodig. De reeds bestaande moeizame administratieve afstemming blijft hierbij mogelijk in stand (zie beschrijving huidige situatie).

Governance, visie en beleid

MD doet de beleidsvoorbereiding, vooral op het gebied van de jeugdhulp, in nauwe afstemming met de betrokken beleidsambtenaren van de gemeenten (via een DVO) waarbij er gestreefd wordt naar harmonisatie. Ook het beleid voor de schuldhulpverlening is geharmoniseerd en wordt voorbereid door de beleidsmedewerkers van MD voor de vijf Kempengemeenten. Deze harmonisatie is noodzakelijk om de eenduidigheid en efficiëntie te kunnen vergroten.

Deze harmonisatie geldt niet voor de uitvoering van de WMO. Twee van de vijf gemeenten hebben eigen WMO-consulenten in dienst genomen terwijl de andere drie gemeenten werken met consulenten in dienst van MD. Deze scheiding vergt extra afstemming binnen de deelnemende gemeenten. De beleidsvoorbereiding voor de WMO wordt binnen de MD uitgevoerd waardoor afstemming met gemeenten noodzakelijk is.

MD en het Participatiebedrijf kennen beiden een gemeenschappelijke regeling (GR). Oirschot maakt reeds deel uit van de GR van de GRSK en kan bij volledige overstap naar de Kempen deel uitmaken van de nieuwe organisatie MD binnen de huidige GRSK. Voor de uitvoering van een deel van de P-wet heeft Oirschot een DVO afgesloten met het Participatiebedrijf KempenPlus tot 2021. Voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening neemt Oirschot deel aan de GR WSD in Boxtel. Indien het gehele sociale domein wordt overgeheveld naar

de Kempen, dan is de consequentie dat de deelneming aan de GR WSD moet worden opgezegd en dat er deelneming gevraagd moet worden aan de GR van het Participatiebedrijf. Opzeggen van de GR WSD gaat gepaard met aanzienlijke kosten (ca. € 3,6 miljoen)⁴ en deelname aan de GR van het Participatiebedrijf leidt tot een inkoopbedrag van substantiële omvang. De huidige deelnemende gemeenten van het Participatiebedrijf hebben immers besloten om voor de start van de nieuwe organisatie de reserves van de WVK in te zetten. Aangezien Oirschot geen deel heeft uitgemaakt van de GR van de WVK betekent dat er aanvullend door Oirschot geïnvesteerd moet worden in het Participatiebedrijf.

Organisatie van de inkoop

Op het gebied van inkoop voor de WMO en de jeugdzorg verandert bij overplaatsing van het totale sociale domein naar de Kempen in dit

scenario niet veel. De inkoop voor jeugd loopt via Eindhoven en voor de WMO loopt de inkoop via BIZOB waar momenteel ook de inkoop verzorgd wordt. De inkoop voor de P-wet komt in dit scenario geheel bij het Participatiebedrijf te

liggen en dat heeft voor de uitvoering van de doelmatigheid een substantiële financiële consequentie zoals hierboven is aangegeven.

3.2 DOMMELVALLEI

Toegang

Binnen de Dommelvallei werken Nuenen en Son en Breugel intensief samen in de Dienst Dommelvallei. In beide gemeenten is er een

Centrum Maatschappelijke Deelname (CMD) met een integrale toegang voor werk en inkomen (Participatiewet), WMO en Jeugd. Inwoners kunnen binnenlopen of bellen en er wordt aan de voorkant meteen doorgevraagd over de problematiek. Indien

de aard van het probleem dat vraagt, dan wordt er gelijk gezocht naar samenhang met mogelijk andere ondersteuningsdomeinen. Bij meervoudige vragen wordt een casusregisseur aan de inwoner gekoppeld. Daarnaast wordt er veel geïnvesteerd in preventie en is de LEV-groep evenals in Oirschot actief in welzijnstaken. Daarmee is er duidelijke aansluiting tussen de 0de, 1ste en 2de lijn. De wijze waarop de Toegang is vormgegeven in de CMD's komt overeen met de werkwijze van Oirschot in . Mocht Oirschot overwegen het sociaal domein integraal over te plaatsen naar de Dommelvallei, dan betekent dat er voor de klantreis weinig verandert.

De rechtmatigheid en de doelmatigheid van de P-wet kunnen relatief gemakkelijk worden overgenomen door de Dienst

Dommelvallei en de samenwerking met de WSD blijft in stand. Consequentie is dat Oirschot uit de afdeling MD van de GRSK treedt en daarvoor mogelijk een bedrag tussen de € 4 à 5 miljoen voor moet betalen, zijnde 4 à 5 keer de jaarlijkse bijdrage aan de GR⁵. Deze consequentie is echter niet zeker, immers binnen de bredere Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkende Kempen vindt momenteel een bestuurlijke discussie plaats over de toekomst.

Bij een stringente uitvoering van dit scenario zorgt het CMD voor indicatiestelling en beschikkingen, waar gewenst en nodig in nauw contact met de ambtelijk ondersteuner van de betreffende gemeente. WIJzer, zoals dat nu in Oirschot is opgezet, kan in dit scenario fungeren als het CMD voor Oirschot, zonder dat het de lokale identiteit hoeft te verliezen.

Organisatie van de backoffice

De Dienst Dommelvallei voert de administratie en verzorgt betalingen voor de WMO, de jeugdzorg en de Participatiewet.

In dit scenario wordt de beleidsvoorbereiding op het gebied van jeugd en WMO vanuit de ISD Kempen overgenomen door Oirschot. De Dienst Dommelvallei draagt op het gebied van werk en inkomen zorg voor het beleid, de

beleidsinformatie-, sturingsinformatie en voor de data. Het administratieve proces van aanvraag tot en met de jaarrekening wordt door deze dienst uitgevoerd voor de drie decentralisaties.

Wanneer Oirschot het sociale domein in het geheel wil overbrengen naar de Dommelvallei, dan kan de backoffice overgebracht worden naar de Dienst Dommelvallei. Aan deze verhuizing van de backoffice naar de Dommelvallei kleven financiële en personele gevolgen die momenteel niet nauwkeurig te berekenen zijn. Zie hiervoor voetnoot 4.

Governance, visie en beleid

Op het gebied van visie over de inrichting van het sociaal domein, zijn er grote overeenkomsten tussen Oirschot en de Dommelmunicipaliteiten,

met name met Son en Breugel en met Nuenen.

De CMD's volgen een sterke integrale visie.

Ze fungeren als lokale netwerkorganisaties waarin gemeente, Dienst Dommelvallei en partners in de uitvoering (LEV, MEE, WSD etc) samen optrekken.

De uitvoering van de drie decentralisaties zijn hierin verweven.

De CMD's werken met een kernteam dat zorgt voor coördinatie en de benodigde expertise vraagt uit het netwerk van zorgorganisaties.

⁴ Deze berekening is op verzoek van de StrategieCentrale opgemaakt door de directeur SEZ van de WSD in Bostel.

⁵ In de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkende Kempen staan geen bedragen vermeld die als afkoop dienen bij een mogelijke uittreding uit de GR. In artikel 26 lid 4 staat beschreven dat de gevolgen van de uittreding wordt vastgesteld door de colleges op basis van een voorstel van het Algemeen Bestuur van de GR. In dit voorstel staan de financiële, personele en overige gevolgen van een voorgenomen uittreding. De kosten voor het maken van het voorstel komen voor rekening van het college dat voornemens is uit te treden. Bij uittreding wordt vaak een afkoopsom bedongen voor het wegvallen van de dekkingsmogelijkheid van vaste lasten (met volgens jurisprudentie een afbouwperiode van 5 jaar) VNG.

De Dommelgemeenten maken evenals Oirschot deel uit van de zogeheten 21 voor de jeugd en zitten nu voor de inkoop in een opbouwfase samen met Helmond en de Peelgemeenten (DV010). De wettelijk verplichte bovenlokale inkoop van jeugdzorg wordt nog in Eindhoven (schaal 21) uitgevoerd.

Op het vlak van beleidsvorming op het gebied van werk en inkomen zorgt de Dienst Dommelvallei bij de voorbereiding van het beleid voor heldere afstemming met de ambtelijke medewerkers van de betreffende gemeenten. Bestuurlijke besluitvorming vindt daardoor snel en zonder problemen plaats. De overige beleidsvorming binnen het sociaal domein vindt lokaal plaats, waarbij Son en Breugel en Nuenen nauw samenwerken.

Maandelijks vindt er regionaal overleg plaats tussen de deelnemende gemeenten in de Dommelvallei en wordt er door de organisatie met één mond en namens de gezamenlijke gemeenten gesproken in samenwerking met de Peel en Helmond. De samenwerking tussen de 3 gemeenten en de dienst is ook intensief, naast een AB en een DB, kent het een directeurenoverleg, een contactpersonenoverleg, een gezamenlijk POHO-financiën en diverse op inhoud gerichte overleggen. Daarnaast vindt er veel overleg plaats met de WSD in het kader van de uitvoering van de Participatiewet.

Inkoop

De inkoop voor de jeugd loopt in dit scenario via samenwerking met Helmond en de Peel en dat vraagt dus om een verandering binnen Oirschot als men kiest voor het Dommelscenario. Voor de WMO loopt de inkoop via Dommelvallei+, waarbij BIZOB ondersteunt. De inkoop voor de P-wet wordt in dit scenario voor rechtmatigheid en een deel van de doelmatigheid uitgevoerd door de Dienst Dommelvallei en voor een ander deel van de doelmatigheid door de WSD in Boxtel.

3.3 BEST EN VELDHOVEN

Eén van de drie gevraagde scenario's om te onderzoeken is het samenwerkingsverband Best, Oirschot en Veldhoven (BOV). Dit scenario kan alleen beschreven worden wanneer de samenwerking enkel met Best wordt aangegaan. De gemeente Veldhoven ziet geen meerwaarde in de samenwerking met Best en Oirschot binnen het BOV-verband. Veldhoven ziet de huidige samenwerking op het gebied van jeugdzorg als een gelegenheidscoalitie. Oirschot heeft voor Veldhoven weinig toegevoegde waarde op het sociaal domein, zoals uit het interview met de betrokken ambtelijk ondersteuners is gebleken.

Veldhoven pakt de regie binnen de drie decentralisaties zelf zoveel mogelijk op en houdt de regie in eigen hand. Inmiddels heeft de

gemeente ook de regie op het dossier SHV (schuldhelpverlening) naar zich toegetrokken waarmee ze regie heeft over de gehele keten. Deze beweging is ingezet om slimmer en innovatiever te kunnen werken.

De beschrijving hieronder valt daarom te interpreteren als een scenario waarin enkel Best en Oirschot samenwerken binnen het sociale domein.

Toegang

Net zoals Oirschot heeft Best het streven om de toegang integraal te regelen, maar zijn zij minder ver in de implementatie daarvan. In Best wordt gestreefd naar integraal werken door een ondersteuningsteam vanuit de netwerkorganisatie Best-WIJzer, vergelijkbaar met WIJzer. Het ondersteuningsteam geeft toegang tot jeugdhulp en beschermd wonen, hoewel het aanvankelijk is opgezet voor de uitvoering van complexe zorg. De WMO en de Participatiewet worden uitgevoerd vanuit een andere locatie en de samenwerking met het jeugddomein is nog in ontwikkeling. Daar komt bij dat de consultants van de WMO en van de Participatiewet in aparte teams opereren. Indicatie en toewijzing van hulpvragen vinden plaats in eigen huis. Best werkt niet met sociale wijkteams maar streeft ernaar te werken met één integrale toegang, conform de werkwijze in Oirschot. De professionals in Best vinden elkaar in geval van multiproblematiek, maar deze samenwerking is nog niet vanzelfsprekend.

De uitvoering van de P-wet vindt in eigen huis plaats. De uitvoering van de sociale werkvoorziening ligt in handen van de WSD in Boxtel. Ook hier geldt de consequentie dat wanneer Oirschot voor Best kiest de gemeente uit de GR van de ISD treedt en de GR van de WSD in stand kan blijven. Aan de mogelijke uittreding uit de GR van de GRSK kleven substantiële financiële en personele consequenties.

Rond de inschakeling van het voorliggend veld heeft de gemeente Best wel een duidelijke visie maar is de gemeente nog zoekende in de uitvoering ervan. Er vindt momenteel onderzoek plaats om mogelijkheden te inventariseren de zorg zoveel mogelijk lokaal te houden en af te schalen. Als Oirschot het gehele sociaal domein wil overhevelen naar Best, dan zijn er naast enkele uitdagingen ook kansen om gezamenlijk de integrale visie vorm te gaan geven en kan Oirschot de reeds opgedane kennis en ervaring op dit gebied inzetten.

Organisatie van de backoffice

De gehele backoffice voor het sociaal domein wordt door de gemeente Best uitgevoerd. Er is voor de jeugdzorg wekelijks overleg over beleid, financiën en administratie, maar al met al is het een complexe administratieve taak met veel onderlinge afstemming. Ook voor de WMO bestaat er een periodieke afstemming,

alleen niet op wekelijkse basis.

In het scenario van samenwerking tussen Best en Oirschot, wordt de gehele backoffice van Oirschot bij Best ondergebracht. Ook hier geldt dat er substantiële financiële en personele gevolgen kleven aan de verhuizing van de backoffice van de ISD naar Best. Bovendien wordt de nu al complexe administratieve taak voor de gemeente Best mogelijk nog complexer wanneer de backoffice van Oirschot ook onder het beheer van Best komt te vallen. Heldere afstemming en samenwerking tussen de beide gemeenten is daarbij een belangrijke voorwaarde.

Governance, visie en beleid

De governance op het gebied van WMO en voor het rechtmatigheidsdeel van de Participatiewet is enkelvoudig geregeld binnen de gemeente.

Het doelmatigheidsdeel van de P-wet ligt in de Gemeenschappelijke Regeling van de WSD waar Oirschot ook deel van uitmaakt. Visie en beleid worden daarmee ook voor het grootste deel binnen de gemeente zelf vormgegeven. Voor het beleid

rond de jeugd wordt momenteel samengewerkt met Oirschot, met name op ambtelijk niveau en binnen het breder verband van de DVO 11 na splitsing van de 21 samenwerkende gemeenten.

Voor Oirschot zou dit scenario betekenen dat er minder afhankelijkheid is van de uitgezette lijnen in de Kempen - waar men volgens een andere visie werkt - en dat er meer ruimte is om de eigen integrale visie in afstemming met Best verder uit te werken.

Inkoop

De inkoop voor de jeugd loopt via Eindhoven (DVO11 en op de schaal van 21) en voor de WMO loopt de inkoop samen met BOV-De Kempen

via BIZOB. De inkoop voor de P-wet wordt in dit scenario voor rechtmatigheid en een deel van de doelmatigheid uitgevoerd door de gemeente Best en voor een ander deel van de doelmatigheid door de WSD in Boxtel.

Schuldhelpverlening is uitbesteed aan de Lumensgroep.

4. EIGEN REGIE ALS ALTERNATIEF SCENARIO

In het voorgaande is beschreven welke consequenties er optreden wanneer het sociale domein integraal wordt overgeheveld naar één van de drie afzonderlijke subregio's. Om zo goed mogelijk antwoord te kunnen bieden aan de politiek-bestuurlijke wens om met een oplossing te komen voor de gesignaleerde problemen binnen het sociale domein, presenteren we in dit hoofdstuk een vierde scenario. Een alternatief scenario biedt Oirschot de mogelijkheid te toetsen in hoeverre de geformuleerde uitgangspunten te handhaven zijn en biedt de mogelijkheid het sociaal domein in te richten passend bij de gekozen zelfstandige positie van Oirschot. Vanzelfsprekend kent dit scenario ook consequenties wanneer we de klantreis als uitgangspunt nemen.

ALTERNATIEF SCENARIO

Uitgaande van de aanname dat zowel bestuur als ambtelijke ondersteuning zo veel mogelijk invloed willen uitoefenen op de stappen in de klantreis hebben we het alternatieve scenario ingevuld.

Toegang

De bestaande situatie van de Toegang blijft intact. Vanuit het klantperspectief is de huidige organisatie van de frontoffice via een helder en eenduidig loket. In dit alternatieve scenario is de mogelijkheid aanwezig om de Toegang verder uit te bouwen conform het ingezette beleid. Er kan gewerkt blijven worden met het huidige netwerk van professionals en de opbouw van 0de, 1ste en 2de lijn kan intact blijven. Ook de huidige samenwerking met de WSD binnen de Participatiewet kan bestendigd worden. De werkwijze en visie van de WSD sluit goed aan bij de integrale visie van Oirschot. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek naar de prototypes kan zelfs de samenwerking worden uitgebreid waarmee de Dienstverleningsovereenkomst met het Participatiebedrijf de Kempen kan komen te vervallen. Via WJzer wordt de klantreis vormgegeven en binnen Oirschot gehouden. De LEV-groep voert de opdracht uit om het voorliggend veld zoveel mogelijk in te schakelen om daarmee de focus te plaatsen op preventie.

Organisatie van de backoffice

De gemeente Oirschot treedt voor het sociaal domein uit de gemeenschappelijke regeling van de GRSK en belegt de backoffice in eigen huis. Uittreding uit de GRSK gaat mogelijk gepaard met substantiële financiële consequenties. Wanneer de backoffice in eigen huis wordt belegd, dan worden er nieuwe functies toegevoegd aan de ambtelijke organisatie in Oirschot en blijft de regie op beleid, inkoop en uitvoering in dezelfde organisatie aanwezig waarmee zowel de kwaliteit van de

dienstverlening als de uitvoering van maatwerk gegarandeerd kunnen worden. Medewerkers die nu werkzaam zijn binnen de ISD kunnen mogelijkerwijs worden 'teruggehaald' naar de gemeente Oirschot.

Indien verschillende functies in de ambtelijke organisatie van Oirschot worden geplaatst is een functiescheiding binnen de op te bouwen organisatie een noodzakelijke voorwaarde. Voor de invulling van deze 'nieuwe' functies kan de bestaande samenwerking met de LEV-groep ingezet worden.

Onderdelen van de backoffice kunnen ook uitgevoerd worden in samenwerking met bijvoorbeeld de gemeenten in de Dommelvallei en met Best.

Governance, visie en beleid

Op het gebied van governance is de beleidsdriehoek rond. Oirschot heeft in de bestaande situatie al maximale invloed op strategie en visieontwikkeling en op de frontoffice en verwerft meer greep op de backoffice en de inkoop en organisatie. De uitvoering van dit scenario vergt wel een aanpassing dan wel uitbreiding van de aanbestedingsopdracht aan LEV.

Met de opzegging van de GR met de ISD/MD heeft Oirschot nog maar met één gemeenschappelijke regeling te maken, namelijk die met de WSD. Momenteel wordt er onderzoek gedaan om de dienstverlening vanuit de WSD aan de deelnemende gemeenten voor de uitvoering van de P-wet te optimaliseren. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen mede bepalend zijn voor de toekomst en inhoud van deze GR.

Voor nieuwe vormen van samenwerking met gemeenten in de regio wordt voorgesteld om te werken met eenduidige dienstverleningsovereenkomsten of contracten met beperkte looptijd. Op deze manier kan de gemeente Oirschot de invloed op de dienstverlening zo groot mogelijk houden.

De bestaande samenwerking met de Z1 voor de jeugd bestaat in dit scenario nog steeds en is gericht op beleidsontwikkeling en bovenwettelijke inkoop. Oirschot maakt deel uit van de groep van 11 gemeenten die gezamenlijk de inkoop van zorg organiseren in nauwe samenwerking met de gemeente Eindhoven. Met de splitsing is de invloed van Oirschot relatief al toegenomen. Er is geen sprake van een gemeenschappelijke regeling. Er wordt gewerkt met een DVO.

De integrale visie zoals die door de gemeente is vastgelegd krijgt in dit scenario volop de ruimte om verder ontwikkeld en uitgewerkt te worden.

Inkoop

Op het gebied van inkoop vindt er een aantal wijzigingen plaats.

Inkoop voor jeugd vindt via Eindhoven plaats en de inkoop voor WMO

loopt via BIZOB. Voor de inkoop van de P-wet kan gekeken worden naar de ontwikkelingen binnen de WSD. Het lopende onderzoek naar de prototypes kan mogelijk kansen bieden om zowel de rechtmatigheid als de gehele doelmatigheid

onder te brengen bij de WSD. Mocht deze optie niet opportuun zijn, dan kan de rechtmatigheid en een deel van de doelmatigheid ofwel binnen de eigen organisatie, dan wel in samenwerking met gemeenten in bijvoorbeeld de Dommelvallei of Best georganiseerd worden.

VARIATIES OP EEN THEMA

Binnen het hierboven gepresenteerde scenario zijn er voor Oirschot ook mogelijkheden om bepaalde taken in gezamenlijkheid op te pakken met collega-gemeenten die een vergelijkbare aanpak hebben gekozen. Zo kan er bijvoorbeeld op het gebied van organisatie van de backoffice naar de gemeente Best gekeken worden, die frontoffice en backoffice ook in eigen regie hebben en delen hebben ondergebracht bij specifieke uitvoeringspartners (zoals de Lumens-groep voor de schuldhelpverlening). Op het gebied van governance, visie en beleid kan gezocht worden naar informele dan wel meer formele samenwerking met gemeenten met vergelijkbare visies (Dommelse gemeenten en Best).

Op het gebied van beleidsontwikkeling is Oirschot in dit scenario niet meer beperkt door de samenwerking binnen ISD/MD-verband, maar mist dan wel de kwaliteit van de collega's en kennis aanwezig bij de gemeenten in de Kempen. Oirschot kan zelf via informele dan wel meer formele vormen van samenwerking beleidscapaciteit delen met gemeenten die vergelijkbaar beleid voorstaan.

5. Conclusies en advies

De opdracht voor het scenario-onderzoek is gebaseerd op een drietal voorwaarden. Het huidige beleid voor het sociaal domein dient als uitgangspunt gekozen te worden evenals de organisatie met een integrale toegang tot zorg, welzijn en ondersteuning via WIJzer. Een tweede uitgangspunt is dat er gekozen wordt voor één samenwerkingsgebied: beleid, frontoffice en backoffice. Het derde uitgangspunt betreft de drie gekozen scenario's: samenwerking in de Kempen, in de Dommelvallei of met Best en Veldhoven (BOV).

MATE VAN INVLOED OP DE BELEIDSCYCLUS

Vanuit bestuur en beleid zien we het sociaal domein als een cyclus. Een cyclus waarin de keuzes steeds doorwerken op het volgende onderdeel en er continue geleerd en bijgesteld wordt.

Visie & Strategie gaat over de overtuiging hoe inwoners het beste ondersteund kunnen worden. Het gaat dan over welk schaalniveau, relatie tussen overheid en markt, over de gewenste mate van integraliteit en over de vraag of wie bepaalt wanneer inwoners van Oirschot recht hebben op ondersteuning, welke vorm en hoeveel de ondersteuning is. De uitgangspunten (1) integraal en lokale toegang en (2) een sociaal domein in een subregio zijn voorbeelden van dergelijke strategische keuzes van Oirschot.

Beleid werkt vervolgens de gemaakte keuzes vanuit strategie en visie verder uit en stelt daarmee de kaders op voor de overige drie onderdelen van de beleidsCyclus.

Wanneer we de bestaande situatie als uitgangspunt kiezen, dan stellen we vast dat de gemeente Oirschot veel invloed heeft bij de ontwikkeling van visie en strategie. De uitvoering van de backoffice en de inkoop vindt plaats via samenwerkingsverbanden, waarmee per definitie de invloed beperkt is. In de uitvoering van het beleid in de frontoffice constateren we dat Oirschot hier een brede basis heeft gelegd door de uitvoering te beleggen in WIJzer. De gemeente heeft een monitor ontwikkeld die in ontwikkeling is maar momenteel

nog niet de gewenste vorm heeft. De monitor wordt ingezet, maar moet doorontwikkeld worden om de koppeling met beleid te kunnen maken.

Schematisch is de mate van invloed als volgt weer te geven:

Ontwikkelen van visie en strategie	Veel invloed
Ontwikkelen en vaststellen van beleid	Gedeelde invloed
Inkoop en organisatie (backoffice)	Gedeelde invloed
Uitvoering	Veel invloed
Monitoring en evaluatie	In ontwikkeling

CONSEQUENTIES VAN DE DRIE SCENARIO'S

Uit het onderzoek concluderen we dat het overbrengen van het gehele sociaal domein naar één van de drie subregio's onherroepelijk tot consequenties leidt.

De keuze voor **de Kempen** betekent een breuk met het huidige beleid voor het sociaal domein en heeft grote consequenties voor de organisatie van de integrale toegang tot zorg, welzijn en ondersteuning via WIJzer. In dit scenario is er niet langer sprake van een integrale toegang en zal de samenwerking met de LEV-groep moeten worden beëindigd. Ook heeft de keuze voor de Kempen een consequentie voor de klantreis, in dit geval zelfs een letterlijke consequentie. Voor uitvoering van de P-wet zullen inwoners van Oirschot af moeten reizen naar Bladel waar het Participatiebedrijf in oprichting is gevestigd.

De keuze voor de **Dommelvallei** gelegd naast de uitgangspunten voor het onderzoek leidt tot het behoud van de integrale wijze van werken via de Toegang en ook het ingezette beleid voor het sociaal domein vertoont veel overeenkomsten. Binnen de Toegang is er waar nodig contact met de ambtelijk ondersteuners over de indicatiestelling. Binnen Oirschot vereist dit tevens afstemming met de LEV-groep die dit in opdracht organiseert. Op het gebied van de inkoop van jeugdzorg is er een andere benadering, Oirschot is hiervoor onderdeel van de DVO 11, de Dommelvallei is onderdeel van de DVO 10 en richt zich op Helmond en de Peel. Ook zijn er veranderingen rond de inkoop van de WMO. Deze inkoop vindt nu plaats binnen BOV-Kempen verband en zal dan lopen via Dommelvallei+. Inkoopcontracten zullen moeten worden gewijzigd.

Wanneer de samenwerking met **Best en Veldhoven (BOV)** wordt gelegd dan blijft alleen de samenwerking met Best over. Veldhoven wil zich niet verbinden aan een nauwe vorm van samenwerking met Oirschot. De organisatie van de Toegang is (nog) niet integraal georganiseerd. De inhoudelijke beleidsontwikkeling vertoont veel overeenkomsten met die van Oirschot. De samenwerking binnen het

jeugddomein is reeds ver gevorderd. Mochten beide gemeenten meer willen gaan samenwerken op basis van de vele overeenkomsten, dan heeft Oirschot rond de organisatie van de Integrale Toegang een vooruitgeschoven positie.

Alle scenario's hebben financiële, personele en organisatorische consequenties. Deze consequenties zijn momenteel onvoldoende inzichtelijk te maken, ofwel omdat gegevens niet vrij gegeven worden ofwel omdat bestuurlijke ontwikkelingen nog onvoldoende uitgekristalliseerd zijn. Het sociale domein van Oirschot laat zich vanuit dat perspectief moeilijk vangen in één van de voorgestelde scenario's.

ALTERNATIEF SCENARIO

In het alternatieve scenario uitgaande van eigen regie is de mogelijkheid ruimschoots aanwezig om de invloed van de gemeente Oirschot in beleidsontwikkeling en binnen de backoffice te vergroten. Wanneer we de uitgangspunten van het onderzoek leggen naast het vierde scenario kunnen we concluderen dat het sociaal beleidskader van Oirschot overeind blijft en dat er verder gebouwd kan worden aan de lokale integrale toegang tot zorg, welzijn en ondersteuning via WJzer. In het alternatief scenario heeft Oirschot de mogelijkheid om de invloed op alle stappen in de klantreis te maximaliseren. Binnen dit scenario zijn ook vormen van samenwerking mogelijk met andere gemeenten die dicht aansluiten bij de visie en organisatie van Oirschot. Elke vorm van samenwerking betekent echter ook beperking van invloed. Door gebruik te maken van dienstverleningsovereenkomsten met een beperkte tijdsspanne kan er duurzaam gestuurd worden op kwaliteit en op het leveren van maatwerk.

Geen scenario is zaligmakend. Zo kent ook dit alternatief scenario enkele beperkingen waarvoor aandacht gevraagd wordt. Deze keuze vraagt bijvoorbeeld een hoge mate van politieke sensitiviteit van de ambtelijke organisatie en een scherp inzicht in wat nodig is om de aansluiting tussen frontoffice en backoffice adequaat te organiseren.

Het scenario kent daarnaast een mogelijke kwetsbare personele inzetbaarheid wanneer de gehele beleidscyclus van de klantreis in eigen beheer worden ontwikkeld en uitgevoerd. De omvang van de gemeente Oirschot maakt dat het aantal ambtelijk ondersteuners binnen het sociaal domein beperkt zal blijven. In geval van uitval kan de zorgcontinuïteit onder druk komen te staan. Deze problematiek is in belangrijke mate te ondervangen door nauwe samenwerking aan te gaan met bijvoorbeeld de gemeente Best of met de gemeenten in de Dommelvallei.

Inhoudelijke kennisdeling en deskundigheidsbevordering zijn in dit scenario niet vanzelfsprekend georganiseerd. Wanneer de gehele beleidscyclus in eigen huis wordt gehaald, dan zal er actief verbinding gezocht moeten worden met collega's in andere gemeenten om voldoende kennisdeling te kunnen laten plaatsvinden en een lerende organisatie te ontwikkelen. Gezamenlijke inkoop en ontwikkeling van de benodigde kennis en expertise biedt een oplossing voor dit thema.

De beperkte omvang van de gemeente Oirschot leidt tot de situatie dat de gemeente een minder sterke gesprekspartner is voor de inkooporganisaties en zorgaanbieders. Door nauw samen te werken met gelijkgestemde partners in de vorm van scherp geformuleerde dienstverleningsovereenkomsten kan deze situatie aangepakt worden.

ADVIES

Op basis van de gekozen uitgangspunten voor het onderzoek, is de keuze voor een alternatief scenario voor Oirschot het meest aannemelijk. Dit scenario sluit in onze visie aan bij de gekozen onafhankelijke positie van Oirschot in de actuele bestuurlijke discussies. De finale uitwerking van dit scenario leidt ook tot financiële, personele en organisatorische consequenties, maar biedt tegelijkertijd de ruimte om maatwerk en de gewenste kwaliteit te kunnen bieden in dienstverlening naar de inwoners van Oirschot.

Binnen dit scenario kan de meest verregaande vorm van eigen regie gekozen worden door alle dienstverlening vanuit en door de eigen gemeente uit te voeren. Minder verstrekkende varianten zijn die waarbij op onderdelen van de klantreis samenwerking wordt gezocht met gemeenten die een vergelijkbaar beleid of vergelijkbare uitvoering kennen. Het ligt voor de hand om daarbij de samenwerking met Best (verder) te gaan verkennen - samenwerken onder eigen verantwoordelijkheid. Best heeft niet alleen eenzelfde visie op integraliteit, maar ligt ook geografisch dicht bij Oirschot en er is van oudsher sociaal-culturele samenhang tussen de gemeenten. Het uitgangspunt is eigen regie, Oirschot bepaalt zelf wat ze in eigen beheer dan wel in samenwerking met andere gemeenten, zoals Best, wil ontwikkelen en uitvoeren.